

Mirko MEDVED
Boštjan KOŠIR

VARNO DELO PRI SEČNJI

ZVEZA GOZDARSKIH
DRUŠTEV SLOVENIJE

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

GOZDARSKI NASVETI

ZVEZA GOZDARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE GOZDARSKA ZALOŽBA

Večna pot 2, Ljubljana
Telefon: 061 123 13 43

PRI GOZDARSKI ZALOŽBI SO NA VOLJO ŠE NASLEDNJE PUBLIKACIJE:

	cena v SIT
Zbirka gozdarski nasveti mag. Franc Perko	
NEGA IN VARSTVO MLADEGA GOZDA	700.-
ZAKON O GOZDOVIH S KOMENTARJEM	700.-
ZAKON O GOZDOVIH v nemškem in angleškem jeziku	700.-
dr. Zivko Košir	
EKOLOŠKE IN FITOCENOLOŠKE RAZMERE V GORSKEM IN HRIBOVITEM JUGOZHODNEM OBROBJU PANONIJE	3.600.-
GOZD JE VELIKO VEČ razmišljanja slovenskih razumnikov o gozdu	4.500.-
JOSEF RESSEL (Načrt ponovne pogodditve občinskih zemljišč v Istri po 150 letih - Ob 200 letnici rojstva J.Ressla)	1.500.-
zbornik referatov	
NASPROTJA V GOZDNEM PROSTORU IN NJIHOVO RAZREŠEVANJE	1.000.-
zbornik referatov	
MESNI IN PRIMESTNI GOZD - NAŠA SKUPNA DOBRINA	1.000.-
zbornik referatov	
GORSKI SVET - VARSTVO IN RAZVOJ	800.-
V pripravi je knjižica mag. Franc Perko in Janez Pogačnik	
KAJ OGROŽA SLOVENSKE GOZDOVE?	1.000.-

*Mag. Mirko MEDVED
Dr. Boštjan KOŠIR*

VARNO DELO PRI SEČNJI

Zbirka GOZDARSKI NASVETI št. 2

Ljubljana 1995

CIP - katalogni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

630*32:630*30

Vsako kopiranje, prepisovanje ali drugo reproduciranje te publikacije brez
predhodnega soglasja avtorjev pomeni kršitev avtorskih pravic.

MEDVED, Mirko

Varno delo pri sečnji / [besedilo] Mirko Medved ; [ilustracije]
Boštjan Košir. - Ljubljana : Zveza gozdarskih društev Slovenije,
Gozdarska založba : Zavod za gozdove Slovenije, 1995. - (Zbirka
Gozdarski nasveti ; 2)

ISBN 961-6142-05-4

56820224

Zbirka GOZDARSKI NASVETI št. 2

Urednik: Jurij BEGUŠ, dipl. inž. gozd.

Besedilo: mag. Mirko MEDVED, dipl. inž. gozd., Gozdarski inštitut
Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Ilustracije: dr. Boštjan KOŠIR, dipl. inž. gozd., BF - oddelek za
gozdarstvo, Večna pot 83, Ljubljana

VARNO DELO PRI SEČNJI

Recenzent: Pavel VRTOVEC, dipl. inž. gozd.

Lektor: prof. Nada PODOBNIK

Ilustracije: dr. Boštjan KOŠIR

Pripravil za tisk: Blaž BOGATAJ, inž. gozd.

Fotografija na naslovni strani: mag. Mirko MEDVED

Izdala: Zveza gozdarskih društev Slovenije - Gozdarska založba in
Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Natisnila: Tiskarna BORI v 10.000 izvodih

Izdajo publikacije je finančno podprlo tudi Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano.

Na podlagi mnenja Urada vlade za informiranje Republike Slovenije št.
4/3-12-1640/95-23/350, z dne 17.10.1995 sodi publikacija med proizvode,
za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

KAZALO VSEBINE

1	ZAKAJ VARNA SEČNJA IN NE SAMO SEČNJA	5
2	PRIDOBIVANJE LESA IN SEČNJO NAČRTUJEMO	6
3	METODE DELA PRI SEČNJI	8
4	NEZGODE PRI DELU V GOZDOVIH	10
5	PRIMER TRAGIČNE NEZGODE PRI DELU	12
6	KAJ LAHKO SAMI STORITE ZA POVEČANJE VARNOSTI PRI DELU V GOZDU	17
7	PSIHOFIZIČNE SPOSOBNOSTI IN ZAHTEVE PRI GOZDNEM DELU	19
8	ZAŠČITNA OBLAČILA IN OPREMA DELAVCA	21
9	ORODJE IN OPREMA PRI SEČNJI	24
10	MOTORNA ŽAGA - SESTAVNI DELI IN IZBIRA	26
	Sestavni deli, pomembni za varnost	26
	Sestavni deli, pomembni za delovanje	27
11	OKVARE PRI DELOVANJU MOTORNE ŽAGE	30
12	OSNOVNA PRAVILA PRI DELU Z MOTORNO ŽAGO	32
13	ZAGANJANJE ŽAGE	33
14	PREŽAGOVANJE Z MOTORNO ŽAGO	35
15	PODIRANJE DREVES	37
	A - Izbira smeri podiranja	38
	B - Čiščenje okolice drevesa in smeri umika	39
	C - Obdelava korenovca	39
	D - Izdelava zaseka	40
	Kot zaseka	41
	Globina zaseka	42

E - Podžagovanje in oblikovanje ščetine	42
1 - Drevo je tanjše od dolžine letve	44
a - Podiranje brez spremembe stojišča	44
b - Podiranje s spremembo stojišča	44
2 - Drevo je debelejše od enojne in tanjše od dvojne dolžine letve	45
3 - Drevo je debelejše od dveh dolžin letve	46
Pravila in posebnosti pri oblikovanju ščetine	47
Podiranje dreves, ki visijo nazaj ali naprej	48
Drevo visi nazaj od smeri podiranja	48
Drevo visi naprej od smeri podiranja	49
F - Klinjenje in naganjanje dreves	50
G - Umik ob padcu drevesa	51
H - Sproščanje obviselih dreves	52
16 KLEŠČENJE VEJ	56
Skandinavska tehnika kleščanja vej	58
Siemenska tehnika kleščanja vej	60
17 PREŽAGOVANJE DEBEL	61
18 DELO V IZREDNIH RAZMERAH (SNEGOLOMI, VETROLOMI, ŽLEDOLOMI)	64
19 ROČNO LUPLJENJE	67
20 GOZDNI RED	69
21 VZDRŽEVANJE MOTORNE ŽAGE V GOZDU	71

1 ZAKAJ VARNA SEČNJA IN NE SAMO SEČNJA

Knjiga je namenjena predvsem lastnikom gozdov, ki sami opravljajo dela v gozdovih in imajo že izkušnje s konkretnim delom. Opozarja na nevarnosti, ki prežijo na vsakogar pri podiranju dreves z motorno žago. Motorna žaga je zelo uporabno orodje, če je v pravih rokah. V rokah neveščega pa je lahko smrtonosna, nevarna zanj in okolico.

Sečnjo pri nas navadno povezujemo z uporabo motorne žage, s katero opravimo večino del pri podiranju dreves, prežagovanju debel in kleščanju vej. Še pred nekaj desetletji so pri tem delu prevladovale dvoročne žage, pogosto imenovane "robidnice", "amerikanke", za zasekovanje in kleščanje pa sekire in malarini. Marsikje po svetu nevarno in naporno delo pri sečnji že opravljajo s stroji, ki podirajo, klestijo in razžagujejo debela. Zaradi težkih terenskih razmer, drobne lastniške strukture gozdov in tudi zaradi sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, imajo takšni stroji pri nas zelo omejeno uporabnost. Vendar tudi v tujini lastniki gozdov, ki imajo našim razmeram podobno majhno gozdno posest in delajo v gozdu sami, večino sečnje opravijo z motornimi žagami.

Že naslov knjige "Varno delo pri sečnji" napoveduje njeno vsebino. Z izrazom **varno delo** ne označujemo le dela brez nezgod, ampak celovit proces, ki se prične z načrtovanjem, sledi opremljanje, priprava in izvedba dela, zaključí pa se s prevzemom delovišča. Varno delo se prične in konča v naših glavah, nevarno pa zelo hitro v bolnišnici, zato morajo biti načela varnosti sestavni del naše zavesti. Za varno delo pri sečnji niso potrebne samo mišice in čimvečja moč. Potrebujemo predvsem veliko znanja in preudarnega ravnanja, da bi dosegli čim manjše tveganje in obenem kar največjo gospodarnost dela.

O tem, kako zelo nevarno je delo pri sečnji, najbolj zgovorno povedo številke. V zadnjih 15 letih beležimo pri delu v slovenskih zasebnih gozdovih več kot 200 smrtnih nezgod. Od tega jih je bilo kar 2/3 pri sečnji. Tragičnih nezgod pri gozdnem delu v maloposessnih zasebnih gozdovih je v Sloveniji trikrat več kot v Avstriji, petkrat več kot v Nemčiji in dvanajstkrat več kot na Švedskem.

Varnega in učinkovitega dela pri sečnji se ne da naučiti samo s pomočjo priročnikov. Potrebno je izobraževanje ob konkretnem delu v gozdu in praktične izkušnje. Zavedamo se, da nikogar ne moremo odvrniti od tega, da bi delal z motorno žago. Želimo le, da bi del tega, kar boste prebrali, nosili v svoji zavesti s seboj v gozd.

Pri delu v gozdu vam želimo uspešno in varno delo.

SREČNO!